

Benutting van kennis uit onderzoek bevorderen in het onderwijs: hoe doe je dat?

Een onderzoek naar kennisbenutting in de context van practoraten

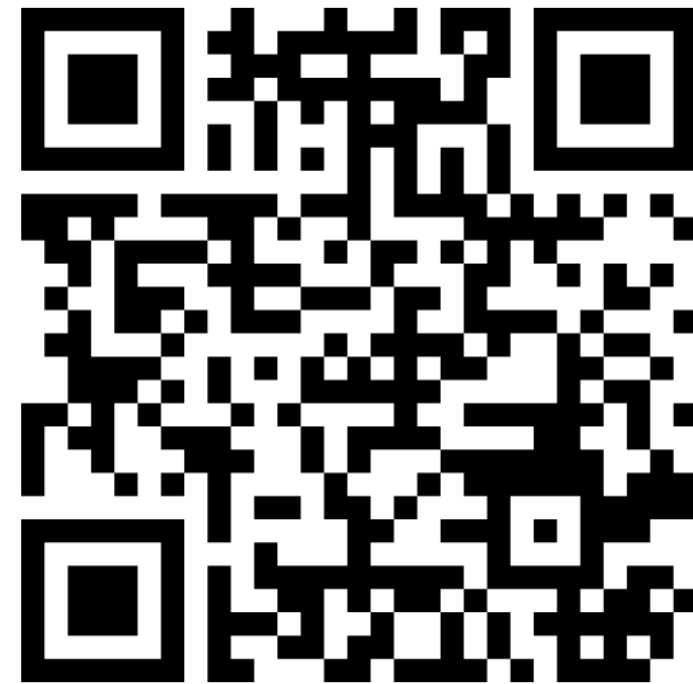
Podium practoraten ~ 11-9-2024

Patricia Brouwer, Carlos van Kan

Jouw associaties met kennisbenutting

Noorderpoort

SUMMA College

Open Universiteit
www.ou.nl

HU HOGESCHOOL
UTRECHT

NRO NATIONAL REGIEORGaan
ONDERWIJS ONDERZOEK

#.

Wat kunnen wij (practoraten) doen om de benutting van onze practoraatsopbrengsten door docenten(teams) te stimuleren, ten behoeve van duurzame onderwijsverbetering?

De kloof

- Hooggespannen verwachtingen van onderzoek
- De theorie-praktijk kloof voorbij?
- Practoraten en de kloof

Kennisbenuttings- vraagstuk

- Kennisbenutting als een lineair proces
- Kennisbenutting als leerproces
- Kennisbenutting als dynamische interactie

Landry et al, 2001; Davidson et al., 2012, Nijland et al., 2017; Van Schaik et al, 2018; Castelijns & Vermeulen, 2017

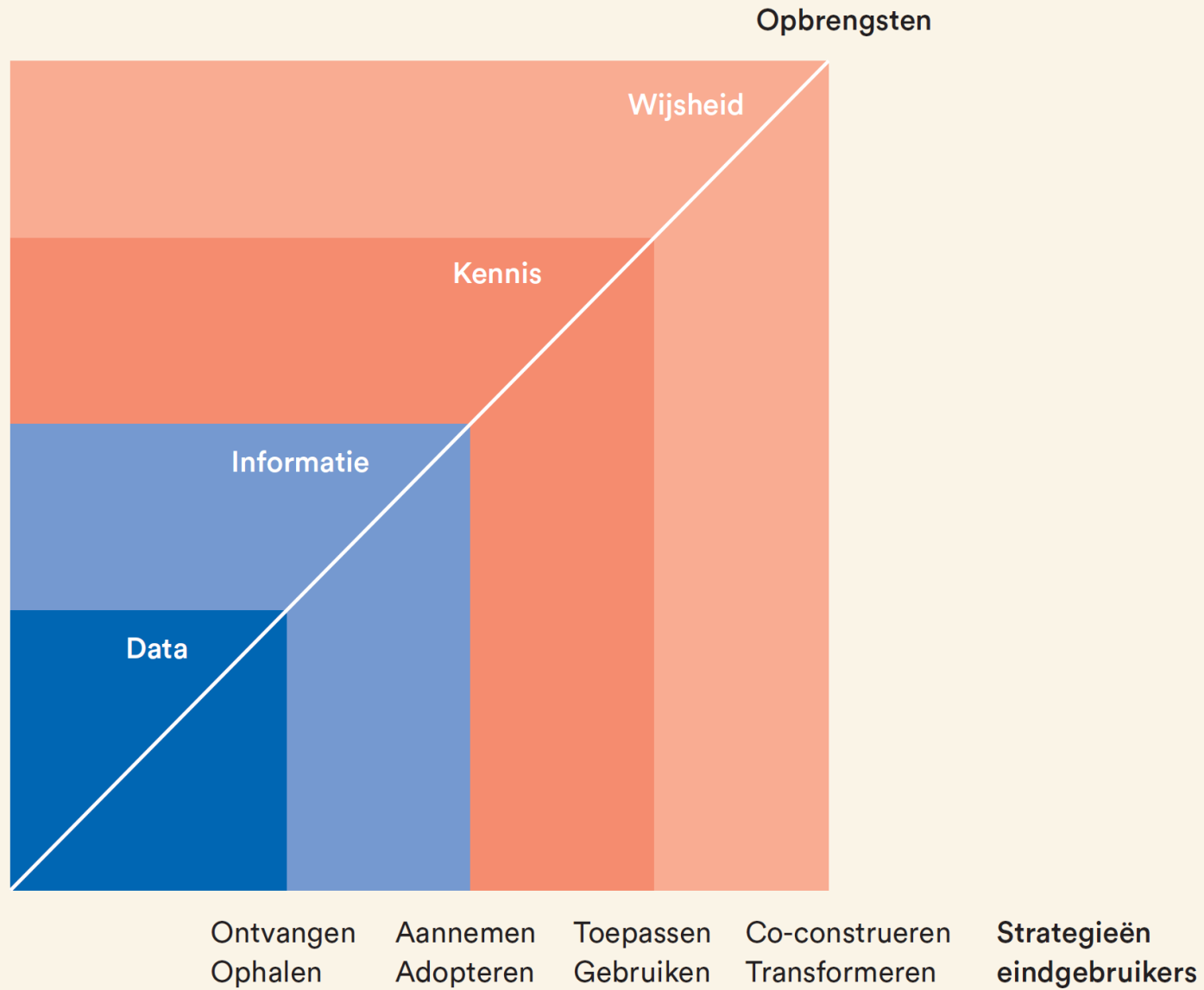
Strategieën
onderzoekers

Co-creëren
Transformeren

Toepassingen en
procedures voor
implementatie
ontwikkelen

Beïnvloeden
Overtuigen

Overdragen
Beschikbaar
stellen

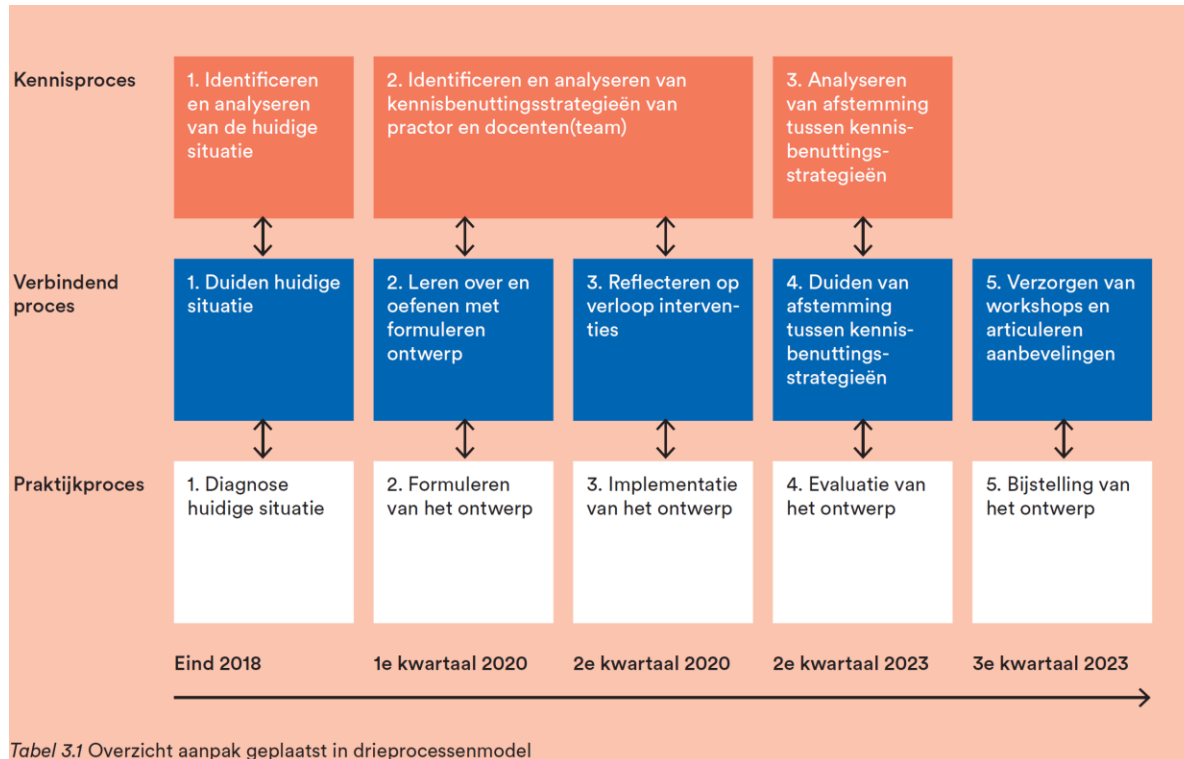

Figuur 1 Kennisbenuttingsmodel van Castelijns en Vermeulen (2017)

#.

Welke kennisbenuttingsstrategieën hanteren practoren om kennisbenutting bij docenten(teams) te stimuleren en welke kennisbenuttingsstrategieën hanteren docenten(teams) om kennis te benutten?

Onderzoeksaanpak

Kenmerkend

- Pendelen
- Transformatief onderzoek

Hoofdstrategie	Definitie	Substrategie	Practoraat
1. Overdragen en beschikbaar stellen van kennis	Practoren stellen hun kennisproducten ter beschikking aan docenten(teams); het betreft éénrichtings-communicatie	A. Creëren van kennisproducten en deze beschikbaar stellen aan docenten(teams) (bv. artikelen, boeken of websites)	- Automotivie - Zorg & Sensor-technologie - Het Nieuwe Kijken - Burgerschap - Airport & Aviation
		B. Direct informeren over of overhandigen van kennisproducten aan docenten(teams) en het ontsluiten van bronnen die over het practoraatsthema gaan	- Automotivie - Burgerschap - Airport & Aviation
		C. Creëren van een (digitaal) platform waar kennisproducten beschikbaar gesteld worden aan docenten(teams)	- Automotivie - Het Nieuwe Kijken - Airport & Aviation
		D. Inzetten van communicatiekanalen die docenten(teams) informeren over (nieuwe) kennisproducten	- Automotivie - Burgerschap - Airport & Aviation
2. Beïnvloeden en overtuigen van docenten(teams) om kennis te benutten	Practoren beïnvloeden de mening, keuzes en beslissingen van docenten(teams) over de benutting van kennisproducten in de onderwijspraktijk	A. Werken vanuit een geëxpliciteerde visie of missie op het practoraatsthema en/of hoe dit bijdraagt aan onderwijsverbetering	- Automotivie - Zorg & Sensor-technologie - Het Nieuwe Kijken - Burgerschap - Airport & Aviation
		B. Verkondigen van de visie en missie op het practoraatsthema in communicatie-uitingen	- Automotivie - Burgerschap - Airport & Aviation
		C. Organiseren van inspraak/meedenken en creëren van mogelijkheden voor het geven van feedback en/of het uitproberen van tussentijdse kennisproducten door docenten(teams) opbrengsten door docenten(teams)	- Automotivie - Zorg & Sensor-technologie - Het Nieuwe Kijken - Burgerschap - Airport & Aviation
		D. Inbrengen van expertgetuigenissen, -meningen en -argumentaties en ongevraagde adviezen over het benutten van (specifieke) kennisproducten	- Burgerschap - Airport & Aviation
		E. 'Verleiden' van docenten(teams) met als doel hen over te halen kennisproducten te benutten in de onderwijspraktijk (bv. met workshops, lezingen, het delen van ervaringen van andere docenten, het inspelen op urgente uitdagingen die op het onderwijs afkomen, of aanspreken op bestaande expertise)	- Automotivie - Zorg & Sensor-technologie - Het Nieuwe Kijken - Burgerschap - Airport & Aviation
		F. Strategisch gebruik maken van bepaalde inbeddingsmethoden om leidinggevenden te overtuigen van het belang kennisbenutting voor onderwijsverbetering	- Zorg & Sensor-technologie - Airport & Aviation
3. Ontwikkelen van toepassingen en procedures voor implementatie van kennis in de onderwijspraktijk	Practoren zetten structuurgerichte en organisatorische interventies in om de benutting van kennisproducten bij docenten(teams) te faciliteren	A. Inrichten van nieuwe, aansluiten bij en/of verduurzamen van bestaande formele en informele, interne en externe ondersteunende samenwerkingsstructuren tussen actor(groep)en in de organisatie en deze blijvend faciliteren	- Automotivie - Zorg & Sensor-technologie - Het Nieuwe Kijken - Burgerschap - Airport & Aviation
		B. Formuleren van richtinggevende of dwingende (beleids)kaders en/of het faciliteren van de uitvoering ervan, inclusief monitor- en evaluatiecycli ten behoeve van kwaliteitszorg	- Automotivie - Zorg & Sensor-technologie - Het Nieuwe Kijken - Burgerschap - Airport & Aviation
		C. Inbedden van kennisbenutting ten behoeve van onderwijsverbetering via de normjaartaak of een formele (kwalificatie)structuur (bv. door specifieke functies aan het functiegebouw toe te voegen)	- Automotivie - Zorg & Sensor-technologie - Het Nieuwe Kijken - Burgerschap - Airport & Aviation
4. In samenwerking met docenten(teams) nieuwe kennis co-creëren en transformeren	Practoren organiseren participatie en betrokkenheid middels de gezamenlijke constructie van kennisproducten met docenten(teams)	A. Ontwerpen van situatiespecifieke toepassingen waarin de kennis en kennisproducten benut worden, in samenwerking met docenten(teams) die hier vanuit hun specifieke expertise een bijdrage aan leveren	- Zorg & Sensor-technologie - Het Nieuwe Kijken - Burgerschap - Airport & Aviation
		B. Inrichten van continue inhoudelijke evaluatiecycli ten behoeve van de inbedding van kennisbenutting in de onderwijspraktijk	- Zorg & Sensor-technologie - Burgerschap - Airport & Aviation

Hoofdstrategie	Definitie	Substrategie	Practoraat
1. Ontvangen en ophalen van kennis	Docenten(teams) horen over en/of ontvangen kennisproducten en doen er al dan niet wat mee; het betreft éénrichtings-communicatie	A. Kennisnemen van kennisproducten beschikbaar gesteld door de practor (bv. artikelen, boeken of websites)	
		B. Geïnformeerd worden over kennisproducten (bv. het bijwonen van een presentatie georganiseerd door de practor)	
2. Aannemen en adopteren van kennis	Docenten(teams) maken zich de boodschap van de practor eigen door doelbewust kennis te nemen en zich in te spannen om de informatie te begrijpen; tevens moedigen docenten(teams) anderen aan om dit ook te doen	A. Grondig bestuderen van kennisproducten om de informatie te begrijpen (bv. door een artikel te lezen of tijdens een presentatie kritische vragen te stellen aan de onderzoeker)	
		B. Inschakelen van expertise van practor om kennisproducten te begrijpen	- Automotivie - Burgerschap
		C. Bespreken van kennisproducten met anderen die behoren tot de doelgroep van de practor om kennisproducten te begrijpen, elkaar te interesseren en/of enthousiasmeren over de benutting van kennisproducten in de onderwijspraktijk	- Automotivie - Het Nieuwe Kijken - Burgerschap
		D. Organiseren van bijeenkomsten, excursies en studiedagen over het practoraatsthema voor anderen die behoren tot de doelgroep van de practor, en eventueel daarvoor de practor onderzoeker uitnodigen om te spreken	- Automotivie - Het Nieuwe Kijken
		E. Deelnemen aan inspraakinitiatieven georganiseerd door de practor	
		F. Eigen maken van de visie en missie over het practoraatsthema en het overtuigd raken van het belang van de benutting van kennisproducten voor de onderwijspraktijk	- Automotivie - Het Nieuwe Kijken
3. Toepassen en gebruiken van kennis in de onderwijspraktijk	Docenten(teams) veranderen de eigen onderwijspraktijk aan de hand van de kennisproducten van de practor	A. Gebruik van kennisproducten door docenten(teams) in de eigen onderwijspraktijk en het eventueel maken van kleine aanpassingen in de vorm van het kennisproduct om het te kunnen toepassen in de eigen onderwijscontext	- Automotivie - Het Nieuwe Kijken
		B. Deelnemen aan (in eerste instantie door de practor ingerichte) ondersteunende samenwerkingsstructuren waarin verschillende actor(groep)en een vaste plek hebben, om kennis en ervaringen over het practoraatsthema te delen; het gaat om een vaste groep mensen met een duidelijk doel, die kennisproducten (willen) gebruiken in de onderwijspraktijk	- Automotivie - Het Nieuwe Kijken - Burgerschap
		C. Deelnemen door docenten(teams) aan monitor- en evaluatiecycli ten behoeve van kwaliteitszorg van toepassingen van kennisproducten in de onderwijspraktijk	- Automotivie
4. Co-construeren en transformeren van kennis in de onderwijspraktijk	Docenten(teams) transformeren, al dan niet zelfstandig of in samenwerking met de practor, kennisproducten zodat deze aansluiten bij de kenmerken en eisen van de onderwijspraktijk	A. Mede- of doorontwikkeling van situatiespecifieke toepassingen van kennisproducten door deze inhoudelijk aan te passen aan de eigen onderwijspraktijk, eventueel in samenwerking met de practor	- Het Nieuwe Kijken - Burgerschap
		B. Reflecteren door docenten(teams) op waarden van en visie op het practoraatsthema en het onderwijs en het doorontwikkelen ervan, eventueel samen met de practor	- Het Nieuwe Kijken - Burgerschap
		C. Deelnemen van docenten(teams) aan inhoudelijke evaluatiecycli ten behoeve van inbedding van kennisbenutting in de onderwijspraktijk	- Het Nieuwe Kijken

Strategieën
onderzoekers

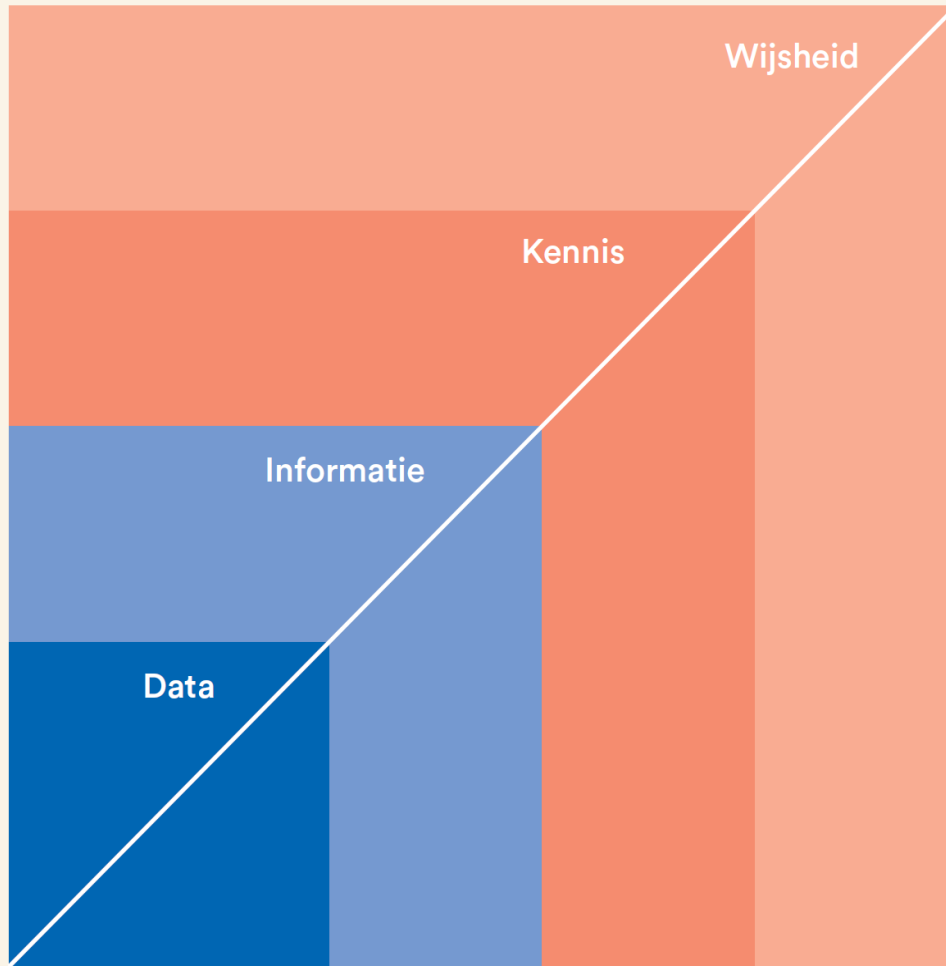
Co-creëren
Transformeren

Toepassingen en
procedures voor
implementatie
ontwikkelen

Beïnvloeden
Overtuigen

Overdragen
Beschikbaar
stellen

Opbrengsten

Ontvangen
Ophalen

Aannemen
Adopteren

Toepassen
Gebruiken

Co-construeren
Transformeren

Strategieën
eindgebruikers

Figuur 1 Kennisbenuttingsmodel van Castelijns en Vermeulen (2017)

Jouw casus

1. Als je kijkt naar de strategieën uit het model, kun je dan aangeven welke strategieën jij hebt gehanteerd in jouw casus?
2. Welke strategieën zou je (meer) willen hanteren? Waarom?

Take-home message

- Wees bewust van de verschillende strategieën die je kunt hanteren om kennisbenutting bij jouw doelgroep te stimuleren (**arrangement**)
- Houd in gedachten dat de doelgroep zelf ook strategieën hanteert, je kunt niets afdwingen! (**verleiden**)
- Het model is niet normatief, meer is niet altijd beter ~ het gaat om **passend** bij de ambities van jou(w mbo-instelling)

Benutting van kennis uit onderzoek bevorderen in het onderwijs: hoe doe je dat?

Een onderzoek naar kennisbenutting in de context van practoraten

Carlos van Kan
Patricia Brouwer
Merel Wolf
Marloes de Lange

Meer lezen?

Van Kan, C.A., Brouwer, P., Wolf, M., en De Lange, M. (2024). Benutting van kennis uit onderzoek bevorderen in het onderwijs: hoe doe je dat? Een onderzoek naar kennisbenutting in de context van practoraten. Eindrapport. <https://surfsharekit.nl/objectstore/bf19bda1-af1b-4310-ae2-0a07061acd92>

Brouwer, P., Wolf, M., de Lange, M. en van Kan, C. (2024). Benutting van kennis uit onderzoek bevorderen in het onderwijs: hoe doen practoraten dat?, Tijdschrift OnderwijsPraktijk Studies, 2. DOI: 10.54657/TOPS.13997 <https://surfsharekit.nl/objectstore/e05d9831-8c84-476d-880f-c1d15fa05d7e>

In de maak:

- Themapagina Kennisbenutting als leerproces op onderwijskennis.nl
- Doorontwikkeling model tot praktisch instrument

Neem contact op:

- Patricia.brouwer@hu.nl Carlos.vankan@han.nl